

From: 5.1.2e 5.1.2e (VDI/DOUANE)

Importance: Normal

Subject: FW: Tariefsdifferentiatie btw voor de vlees/fruit/groente

[Memo alternatieven verlaagd tarief groente en fruit 26022021 geschoond 5.1.2e.docx](#)

[Differentiatie van btw-tarieven fruit groente en vlees in Spanje Italië Letland en Hongarije.docx](#)

[De+\(on\)mogelijkheden+van+een+verbruiksbelasting+op+vlees \(4\).pdf](#)

Ha 5.1.2e, kan jij hier ook bij aansluiten morgen? Overlegje met BD over btw op groente en fruit. 5.1.2e is er ook.

Gr 5.1.2e

-----Oorspronkelijke afspraak-----

Van: 5.1.2e 5.1.2e (UITVOERINGSBELEID)

Verzonden: maandag 15 maart 2021 14:37

Aan: 5.1.2e 5.1.2e (UITVOERINGSBELEID); 5.1.2e 5.1.2e (IZV/IZ); 5.1.2e 5.1.2e (IZV/VB); 5.1.2e 5.1.2e (BLKB/BENB/OB); 5.1.2e @belastingdienst.nl; 5.1.2e 5.1.2e (FISCALITEIT); 5.1.2e 5.1.2e (UITVOERINGSBELEID)

Onderwerp: Tariefsdifferentiatie btw voor de vlees/fruit/groente

Tijd: dinsdag 16 maart 2021 11:00-11:45 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.

Locatie: Webex

Collega's

Zowel DGBD als DGFZ verwachten dat de komende tijd vragen binnen komen over een tariefsdifferentiatie voor de vlees/fruit/groente. Ik nodig jullie graag uit om na te gaan hoe wij hierop moeten reageren en eventuele actiepunten vast te stellen. Het lijkt erop dat wij gezamenlijk alleen morgen om 11u beschikbaar zijn. Hopelijk lukt het iedereen om hierbij aan te sluiten.

Achtergrond info:

Vorige week heeft 5.1.2e 5.1.2e heeft de bijgevoegde Memo met ons gedeeld en daarbij het volgende aangegeven:

Vanuit IZV kijken we naar de verkiezingsprogramma's, en daar zien we wat druk aankomen om te gaan spelen met de btw-tarieven in de formatie. Zo heeft CU het voorstel om laag btw-tarief alleen te houden voor groente en fruit en de rest v/d producten/diensten te verplaatsen naar standaardtarief.

Daartoe hebben we bijgaand memo geschreven. Aan jullie wil ik even vragen of je een eerste blik kan werpen op de uitvoering. Bij een extra btw-tarief, een 0%-tarief en "hee veel ongezone dingen naar standaardtarief" weten we al dat dit eigenlijk niet kan. De vraag is, als je vrij scherp groente en fruit afbakt, is wat er wel kan.

Daartoe mij verzoek, zouden jullie kunnen reageren op bijgaand memo (heb aangegeven waar een reactie fijn is, maar feel free op het hele doc).

Ook vanuit FJZ/UHB verwachten wij de komende tijd/formatie meer vragen hierover. Daarom heeft 5.1.2e op verzoek een analyse gemaakt van de behandeling in andere lidstaten. (voorlopige) uitkomsten hiervan heb ik ook bijgevoegd. Verder heb ik nog een rapport van EY bijgevoegd over een verbruiksbelasting op vlees. Op pagina 23 en 24 doen zij op grond van Gecombineerde Nomenclatuur voorstellen voor een afbakening. Mogelijk kunnen deze ook voor de btw interessant zijn.

Groet

5.1.2e

-- De volgende tekst niet verwijderen of wijzigen. --

Wanneer het tijd is, kunt u hier deelnemen aan uw Rijksvideo Vergadering.

Vergaderingsnummer (toegangscode): 5.1.2i

Wachtwoord voor vergadering: 5.1.2i

Deelnemen aan vergadering

Tik om deel te nemen vanaf een mobiel apparaat (alleen deelnemers)

5.1.2i

Netherlands Toll
United States Toll

Deelnemen via telefoon

5.1.2i

Netherlands Toll
United States Toll

[Algemene inbelnummers](#)

Deelnemen via een videosysteem of -toepassing

Kies [@rijksvideo.webex.com](mailto:rijksvideo.webex.com)

U kunt ook 62.109.219.4 kiezen en uw vergaderingsnummer invoeren.

Deelnemen met Microsoft Lync of Microsoft Skype voor Bedrijven

Kies rijksvideo@lync.webex.com

Als u een host bent, [klik dan hier](#) om hostgegevens weer te geven.

Hebt u hulp nodig? Ga naar <http://help.webex.com>

Btw-tarief groente en fruit

Aanleiding: In verschillende verkiezingsprogramma's is een apart verlaagd btw-tarief op groente en fruit opgenomen. Er is eerder naar deze maatregel gekeken en deze is als niet-uitvoerbaar bestempeld. Daarnaast is de maatregel niet doeltreffendheid en doelmatigheid. Aangezien de maatregel wel breed gedragen is, hebben wij een aantal alternatieven uitgewerkt.

Kern

- Groente en fruit worden op dit moment, net als alle andere voedingsmiddelen, belast tegen het verlaagde btw-tarief van 9%. Enkele partijen willen (een variant van) een verlaagd tarief. Dit is echter om verschillende redenen niet mogelijk.
- Er zijn wel alternatieven om het bestaande prijsverschil tussen groente en fruit t.o.v. andere voedingsmiddelen te beïnvloeden. Deze oplossingen kennen wel in meer of mindere mate afbakeningsproblematiek en zijn (in meer of mindere mate) wel doeltreffend, doch niet doelmatig (check):
- Via de btw:
 - alle producten naar het standaard (hoge) tarief, m.u.v. groente en fruit. Evt. kan door verhoogde opbrengsten ofwel het hogere, ofwel het latere tarief verlaagd worden (respectievelijk van 21% naar PM of van 9% naar PM, of een combi).
 - alleen specifieke producten naar het standaard tarief, zoals bijvoorbeeld suikerhoudende producten.
- Via bijzondere verbruiksbelastingen, zoals een suikerbelasting, vetbelasting, vleesbelasting.
- Via subsidies: Het doel kan ook op een andere manier worden nagestreefd, namelijk d.m.v. subsidies: subsidies aan supermarkten per kilo verkochte groente en fruit of gerichte subsidies aan burgers met een kleine portemonnee in de vorm van groente en fruit vouchers. Leveren van groente en fruit aan voedselbanken.

Toelichting

Voorstellen politieke partijen

- O.b.v. KIK willen GroenLinks (5%), SP (6%), PvdA (5%), Denk (6%) en CU (5%) een verlaging van de btw op groente en fruit. O.b.v. andere uitlatingen dan KIK: PvdD (0%), PVV¹ (6%). 50PLUS verhoogt de btw op ongezonde voedingsmiddelen naar algemeen tarief.
- In deze verkiezingsprogramma's zijn wat betreft de btw vier verschillende beleidsopties te onderkennen:
 - 1) alle producten naar standaard tarief met uitzondering van groente en fruit.²
 - 2) Alle ongezonde producten naar standaardtarief.
 - 3) verlaging van het tarief naar 0%,
 - 4) invoering van een derde verlaagd tarief en
- Aangevoerde redenen voor verlaging zijn dat waardevolle producten en diensten betaalbaar moeten zijn en niet extra belast worden en dat kwalitatief goed en gezond voedsel goedkoper wordt.
- Hieronder wordt op deze vier opties ingegaan, met de nadruk op optie 1 en 2 omdat opties 3 en 4 vrijwel zeker niet mogen of uitvoerbaar zijn.

Het verlaagde tarief beperken tot groente en fruit

- De ChristenUnie stelt voor alle voedingsmiddelen tegen het standaardtarief te belasten en alleen groente en fruit, OV en reparatiewerkzaamheden in het verlaagde tarief te laten. Er is daarmee geen sprake van een extra tarief. Dit is wel een uitvoerbare maatregel die op relatief korte termijn (bij RA in okt '21, invoering 1/1/2023) kan worden ingevoerd

¹ Terugdraaien btw-verhoging op alle boodschappen, niet alleen groente en fruit.

² Zie verkiezingsprogramma Christenunie met het voorstel voor enkel een verlaagd tarief op groente en fruit, OV en reparatiewerkzaamheden.

(check). Waar we hieronder spreken van groente en fruit kunnen OV en reparatiewerkzaamheden daar ook in zitten; dat is een politieke keuze.

- Het belasten van voedingsmiddelen tegen het standaardtarief met uitzondering van groente en fruit is mogelijk op basis van de huidige Btw-richtlijn. Andere landen hebben dit reeds in hun wetgeving opgenomen (bijvoorbeeld Letland).
- Er kunnen wel afbakeningsproblemen ontstaan. Vooraf dient te worden bepaald wat onder groente en fruit valt, bijv. zoals in Letland het onderscheid tussen verse groente en fruit en diepvries en geblikte groente. Denk ook aan afbakening zoals alleen de 50 meest gegeten groente in Nederland.
- Ook de afbakening met restaurantdiensten dient inzichtelijk te worden gemaakt om de uitvoerbaarheid te verbeteren.
- Aan de ene kant is het voorstel complexiteitverhogend aangezien er een afbakening ontstaat tussen groente en fruit (afbakeningsproblematiek). Aan de andere kant zal afbakeningsproblematiek verminderd worden doordat een andere reeks goederen en diensten naar het standaardtarief gaat: aangezien deze goederen en diensten allemaal in het standaardtarief vallen, is er geen afbakening meer nodig. Denk hierbij aan discussie rondom de afbakening van cultuur of medische hulpmiddelen. Over het algemeen zullen tariefdiscussies aanzienlijk afnemen.
- Eventueel in samenhang met andere voorstellen t.a.v. de invoering van de suikertax en de vleesbelasting, die overigens nog niet zijn ingevoerd, wordt bereikt dat groente en fruit relatief minder worden belast dan andere voedingsmiddelen, en ongezonde of milieubelastende voedingsmiddelen juist meer.

Effectiviteit en doelmatigheid

- De maatregel maakt groente en fruit absoluut iets goedkoper (4%-punt), en relatief 16%-punt goedkoper dan andere etenswaren.
- De maatregel geeft via de lagere prijs een signaal af omtrent de wenselijkheid om meer groente en fruit te eten. Door de lagere prijs kan de consumptie licht toenemen, evenals de productie.
- De maatregel kan daarmee het consumptiegedrag in de gewenste zin beïnvloeden. De te verwachten consumptie- effecten (en gepaarde welvaartswinsten) lijken echter klein als gevolg van een BTW-verlaging naar 5%.
- Bij verlaging van de BTW is evenmin duidelijk of de prijsverlaging aan consumenten wordt doorgegeven. Hiervoor dienen afspraken te worden gemaakt met bijv. supermarkten.
- Btw-verhogingen worden in beginsel vrij snel en nagenoeg volledig doorberekend.³
- Een prijsinterventie is vooral effectief wanneer deze in combinatie wordt ingezet met andere prijsmaatregelen. Dat is bij deze maatregel het geval doordat ongezonde voeding naar het standaardtarief gaat. Ongezonde voedingspatronen worden daarmee ontmoedigd en gezondere voedingspatronen worden gestimuleerd.
- De precieze effecten zijn echter onbekend. Voedsel heeft een lage prijselasticiteit; daarom beveelt de Wereldbank tenminste een prijsverhoging van 20% aan. Daarnaast brengt de afbakening ook gevolgen met zich mee: relatief gezonde vleesvervangers gaan net als vlees naar het standaardtarief: daar zit dus geen (extra) prikkel tot gezonde voeding. De prikkel wordt beperkt tot groente en fruit.
- De vraag is daarnaast of en in hoeverre producenten een prikkel zullen ervaren om meer producten te produceren die niet meer in het standaardtarief vallen, maar wel in het lage tarief. Dit is niet direct aannemelijk. Ter vergelijking: een drank met veel suikers kent een helderder substituu (een drank zonder veel suikers) dan dat in dit nieuwe systeem producten (zoals vlees) in het standaardtarief een substituu zijn voor groente en fruit.
- Gedragswettenschappelijke studies laten verder zien dat de wijze waarop een prijsaanpassing wordt aangekondigd en vormgegeven een groot effect heeft op de acceptatie van de maatregelen en op het effect op het gedrag van consumenten. Het is belangrijk om goed na te denken over deze vormgeving.

Budgettaire opbrengst

³ Zie o.a. IHS, 2008, The effect of VAT on price-setting behavior. In: a retrospective evaluation of elements of the EU VAT system, Chapter 8, 285-358; CPB, *Macro economische verkenning 2014* (2013), p. 40.

- In de variant die de ChristenUnie heeft laten doorrekenen door het CPB (KIK) wordt ook het standaardtarief verlaagd van 21% naar 18,5%. Dit resulteert in een budgettaire opbrengst van 1,6 mld. structureel.
- Een verplaatsing van alle producten m.u.v. groenten en fruit naar het standaardtarief levert een budgettaire opbrengst op. Deze kan a) naar de algemene middelen, b) naar een lager standaardtarief, c) naar een lager laag tarief, of d) een combinatie van b en c (zoals de CU-variant). Hieronder wordt de budgettaire opbrengst geschat.
 - 9% en 21 %: opbrengst PM
 - 9% en PM%: opbrengst 0 (hoeveel mld is dit per %punt?)
 - PM% en 21%: hoeveel is dit per %punt en hoeveel geld hou je dan over?
 - 5% en 18.5%: hoeveel kan je nog meer verlagen voor 1.6 mld?

Ongezonde producten tegen standaardtarief belasten

- Een minder verstreckende optie is om bepaalde (ongezonde) voedingsmiddelen uit het verlaagde tarief te halen en tegen standaardtarief te belasten.
- Deze maatregel is voor de Belastingdienst echter niet uitvoerbaar gegeven de daarmee samenhangende grote complexiteitstoename. Door differentiatie in btw-tarieven zullen namelijk afbakeningsproblemen ontstaan voor zowel de ondernemer als de Belastingdienst op verschillende leveringsmomenten binnen de productie- en handelsketen. De problematiek kan al aanvangen bij het definiëren van 'ongezonde voedingsmiddelen'. De tariefstijging zal het belastingstelsel complexer maken. Het verzekeren van een juiste toepassing van het btw-tarief in alle handelsschakels gaat zonder meer gepaard met een aanzienlijke toename van de administratieve lasten
- Ook bestaat het risico dat consumenten dezelfde producten goedkoper over de grens gaan kopen (grenseffecten).

Ongezonde producten apart belasten

- Dit voorstel lijkt qua problematiek sterk op het voorstel hierboven, alleen vindt dit niet via de btw plaats, maar via een aparte belasting. De afbakeningsproblematiek zal dan niet zijn tussen laag en standaard btw-tarief, maar tussen wat wel en niet belast wordt.
- Hiervoor zijn al verschillende opties uitgewerkt in de gezondheidsgerelateerde bouwstenen. Er zijn opties mogelijk in aanpassingen in de huidige Wet verbruiksbelasting alcoholvrije dranken maar het kan ook door middel van de introductie van een nieuwe verbruiksbelasting.
- Het effect op de consumptie is onzeker en afhankelijk van de mate waarin de producenten de prijsverhoging zullen doorberekenen in de prijs van ongezonde producten. Producenten zullen in ieder geval een prikkel ervaren om meer producten te produceren die buiten de reikwijdte van de belasting vallen.
- Omdat het hier om een nieuwe belasting gaat, zullen de uitvoeringsaspecten nader in kaart dienen te worden gebracht. Onder voorbehoud van de uitvoeringstoets, kan een nieuwe belasting niet eerder uitgevoerd worden dan 2 jaar nadat het voorstel is ingediend bij de Tweede Kamer. Aandachtspunt bij deze nieuwe belasting zijn handhaafbare definities voor de ongezonde producten.
- Naar verwachting leidt de maatregel tot een aanzienlijke toename van de administratieve lasten. Ook bestaat het risico dat consumenten dezelfde producten goedkoper over de grens gaan kopen (grenseffecten).

Verlaging btw-tarief naar 0%

- Verlaging van het btw-tarief naar 0% is Europeesrechtelijk op dit moment niet mogelijk. Er zijn onderhandelingen gaande over de tarievenrichtlijn (unanimiteit vereist) maar op dit moment is onzeker of lidstaten de bevoegdheid krijgen het btw-tarief op groenten en fruit te verlagen naar 0%.
- Eerder was de verwachting dat de tarievenrichtlijn zou leiden tot de vaststelling van een lijst van goederen en diensten waarop het verlaagd tarief niet mag worden toegepast (negatieve lijst), terwijl uit de onderhandelingen blijkt dat meer lidstaten een voorkeur hebben voor een lijst van goederen en diensten waarop het verlaagd tarief wel mag worden toegepast (positieve lijst).

- Het ziet er daarmee naar uit dat de lidstaten op basis van de tarievenrichtlijn minder vrijheid zullen krijgen bij het vaststellen van verlaagde tarieven dan eerder verwacht.

Invoering derde tarief

- In het ambtelijk traject de Bouwstenen voor een beter belastingstelsel is de verlaging van het btw-tarief op groente en fruit uitgewerkt.
- Op grond van de Btw-richtlijn hebben lidstaten de mogelijkheid om een tweede verlaagd tarief in te voeren. Dit tarief moet minimaal 5% bedragen wat een tariefverlaging zou kunnen opleveren van ten hoogste 4%-punt.
- De invoering van een tweede verlaagd tarief is praktisch niet uitvoerbaar voor de Belastingdienst aangezien de introductie daarvan niet mogelijk is in het huidige aangiftesysteem.
- Een nieuw aangiftesysteem wordt, mede gelet op de IV-capaciteit die momenteel wordt ingenomen door de e-commerce, in ieder geval komende kabinetsperiode niet verwacht.
- Daarnaast brengt het een complexiteitstoename met zich mee voor zowel de ondernemer als de Belastingdienst vanwege de afbakeningsproblematiek.
- Het is daarnaast niet zeker dat een verlaging van een btw-tarief ook een verlaging van de prijs voor de consument betekent. De doeltreffendheid lijkt beperkt.
- Volgens het CPB, het PBL en het IMF is de btw niet een geëigend en efficiënt instrument om prijzen te corrigeren voor positieve interne of externe effecten.⁴

Subsidie op groente en fruit

- Het is ook mogelijk om de btw tarieven niet aan te passen en een oplossing te zoeken aan de uitgavenkant, namelijk een subsidie op groente en fruit.
- Met een subsidie kan gericht worden gestuurd op een prijsverlaging voor groente en fruit voor een specifieke doelgroep.
- PM invullen/wijzgen met input VWS.

⁴ IMF, Tax Reform in the Netherlands: moving closer to best practices, Selected Issues paper on the Kingdom of the Netherlands, *IMF country report* No. 16/46 (2016); *CPB Policy brief* 2014/02, 'Bouwstenen voor een modern btw' (2014); OECD, *Tax Policy Study* No. 20 - Tax Policy Reform and Economic Growth, Annex B, 2010, p. 115; Europese Commissie (2003), Experimental application of a reduced rate of VAT to certain labourintensive services; Kosonen (2010), What was actually cut in the barber's VAT cut?, *VATT Working Paper* no. 18; Harju en Kosonen (2014), The inefficiency of reduced VAT rates: evidence from restaurant industry; Vollebergh e.a., *Belastingverschuiving: meer vergroening en minder complexiteit? Verkenning van trends en opties*, PBL 2016, p. 10, 28 t/m 32.

Differentiatie van btw-tarieven fruit, groente en vlees in Spanje, Italië, Letland en Hongarije

Op dit moment vallen in Nederland alle voedingsmiddelen en ingrediënten voor menselijke consumptie onder het verlaagde btw-tarief (9%) en is er geen differentiatie van het btw-tarief voor vlees, groente en fruit ook al vinden meerdere partijen dit wel wenselijk. Er kan een differentiatie worden aangebracht door een super verlaagd tarief toe te passen op groente en fruit of om het standaard btw-tarief (21%) toe te passen op vlees en vleesproducten.

In Spanje, Italië, Letland en Hongarije wordt een onderscheid gemaakt tussen het btw-tarief op fruit, groente en/of vlees. In de onderstaande tekst is opgenomen onder welk btw-tarief fruit, groente en vlees bij deze vier landen vallen, welke definitie daarbij wordt gegeven en onder welke voorwaarden dit geldt. De informatie is gebaseerd op de wetgeving van het betreffende land.¹

Spanje (LIVA 1992)

De Spaanse btw-tarieven staan opgenomen onder hoofdstuk 7 artikel 90 en 91 van de LIVA 1992:

- standaard tarief van 21%
- verlaagd tarief van 10%
- super verlaagd tarief van 4%
- nultarief

Het super verlaagde tarief van 4% geldt op basis van artikel 91, lid 2, onder 1 LIVA 1992 voor:

Fruits, vegetables, legumes, tubers and cereals considered as natural products in accordance with the Food Code RCL1967\1985) and the dispositions set forth for their growth.

Het verlaagde tarief van 10% geldt op basis van artikel 90, lid 1 onder 1 LIVA 1992 voor onder andere:

1. Substances or products, whatever their origin, that due to their characteristics, applications, components, preparation and state of preservation are normally intended for human or animal consumption, pursuant to dispositions established in the Food Code (RCL 1967\1985) and dispositions established for their preparation, excluding alcoholic beverages.

2. Animals, vegetables and the rest of products normally utilised for obtaining the products referred to in the previous number, directly or mixed with others of different origin. This number includes animals destined to fattening processes before being used for human or animal consumption and breeding animals related to them or to others of the like referred to in the previous paragraph.

Conclusie:

In Spanje geldt in het algemeen het verlaagde tarief van 10% op levensmiddelen voor menselijk consumptie. Verse vleesproducten vallen onder het verlaagde tarief van 10%. Echter bij een aantal levensmiddelen zoals kaas, eieren, fruit en groente geldt het super verlaagd tarief van 4%. Hierbij geldt het super verlaagd tarief wel alleen als ze als natuurlijke producten worden beschouwd op basis van de Food Code RCL 1967/1985.

Italië (IVA 1972)

De Italiaanse btw-tarieven staan opgenomen onder titel 1, artikel 16, lid 1 en 2 jo. tabel A (part II, II-bis, III) van de IVA 1972:

- standaard tarief van 22%
- verlaagd tarief van 10% (part III)
- super verlaagd tarief van 5% (part II-bis)
- super verlaagd tarief van 4% (part II)
- nultarief

Het super verlaagd tarief van 4% geldt op basis van artikel 16 lid 2 jo. tabel A, part II van de IVA 1972 voor onder andere:

(5) "vegetables, excluding truffles, fresh, chilled, presented immersed in salt water, in sulphur or added with other substances with the scope of ensuring temporary storage, but not specifically prepared for immediate consumption, dried, dehydrated or evaporated, even cut into pieces or slices, but not otherwise prepared" (HS Code ex 07.01- ex 07.03-ex 04)

(6) "vegetables, uncooked, frozen or deep-frozen" (HS Code 07.02)

(8) "edible fruit, fresh or dried or provisionally preserved; fruit, even cooked, frozen with no added sugars" (HS code from 08.01 to 08.03 – ex 08.04 – from 08.05 to 08.12)

¹ www.research.ibfd.org.nl (International Bureau of Fiscal Documentation)

Het verlaagd tarief van 10% geldt op basis van artikel 16, lid 2 jo. Tabel A, part III van de IVA 1972 voor onder andere:

- (3) meat and edible parts of animals of the equine species, asses, mules, bovine (including the buffalo kind) swine, goats, fresh, chilled, frozen, salted or in brine, dried or smoked (HS Code ex 02.01 - ex 02.06);*
- (4) edible offal of animals of the equine species, asses, mules, bovine (including buffalo) swine, sheep and goats, fresh, chilled, frozen, salted or in brine, dried or smoked (HS Code ex 02.01 - ex 02.06);*
- (5) live farmyard poultry, farmyard poultry for slaughter, fresh, chilled, frozen or deep frozen (HS Code 01.05 - ex 02.02);*
- (6) meat, offal and animal parts referred to in N° 5), fresh, chilled, salted or in brine, dried or smoked, frozen or deep-frozen (HS Code ex 02.02 - 02.03);*
- (8) meat, offal and parts, edible, frozen or deep frozen domestic rabbits, birds, hares, partridges and pheasants (HS Code ex 02.04);*

- (21) vegetables, minced or powder, but not prepared further; cassava roots, Darrow root and salep, Jerusalem artichokes, sweet potatoes and similar roots and tubers with a high content of starch or inulin, even dried or cut into pieces; sago pith (HS Code ex 07.04 e 07.06);*
- (23) peel of citrus fruits and melons, fresh, not frozen, presented immersed in salt water, sulphur water or in another temporary preservation substance, or dry (HS Code ex 08.13);*
- (71) frozen fruits with added sugars (HS Code 20.03);*
- (72) fruit, fruit peel, plants and plant parts preserved in sugar or candied (drained, glazed, crystallised) (HS Code 20.04);*
- (73) puree and fruit pastes, jellies, jams, obtained by cooking, even with added sugars (HS Code 20.05);*
- (74) fruit otherwise prepared or preserved, even with added sugars (HS Code ex 20.06);*

Conclusie:

In Italië staan de verschillende soorten fruit, groenten en vleesproducten aangegeven in de tabel met HS codes. Een HS code wordt door de douane en bedrijfsleven gebruikt om producten in te delen.

Groenten

In Italië geldt super verlaagde tarief van 4% in het algemeen voor verse, gekoelde, geconserveerde, gedroogde of in stukken gesneden groenten. Ook geldt het voor ongekookte, bevroren of diepgevroren groenten. Het tarief van 4% geldt niet voor truffels daar geldt het verlaagd tarief van 5%.

Het super verlaagd tarief van 4% geldt verder ook niet voor alle groenten, het is bijvoorbeeld niet van toepassing voor fijngemaakte groenten of in poedervorm. Ook geldt het niet voor een aantal wortels waar een hoog gehalte aan zetmeel of aan insuline is toegevoegd (bijvoorbeeld cassavewortels, darrowortel, salepwortel, aardperen, zoete aardappelen). Voor bovenstaande producten geldt het verlaagd tarief van 10%.

Fruit

Het super verlaagde tarief van 4% geldt voor verse, gedroogd, gekookt, bevroren fruit zonder toegevoegde suikers.

Het super verlaagd tarief van 4% is niet van toepassing op verse, niet bevroren, droge of geconserveerde schillen van citrusproducten of van meloenen. Ook geldt het niet voor: bevroren fruit met toegevoegde suikers, gekonfijte fruit, fruitschillen, fruitpuree, fruitpasta's met toegevoegde suikers of fruit met toegevoegde suikers op een andere wijze bereid. Hierbij geldt het verlaagd tarief van 10%.

Vlees

Het verlaagd tarief van 10% geldt in het algemeen voor alle verse, gekoelde, bevroren of diepgevroren, gezouten, gepekeld, gedroogde of gerookte vleesproducten. Bij tamme konijnen, vogels, hazen, patrijzen en fazanten geldt alleen het verlaagd tarief als het vlees bevroren of diepgevroren is.

Letland (PVN 2012)

De Letse btw-tarieven staan opgenomen onder hoofdstuk 6, artikel 41, 42 jo. Annex I van de PVN 2012:

- standaard tarief van 21%
- verlaagd tarief van 12%
- super verlaagd tarief van 5%
- nultarief

Het super verlaagd tarief van 5% geldt op basis van artikel 41 jo. Annex I-A PVN 2012 voor onder andere:

Apples, Aronia, Raspberries, Brucella, Pears, Carrots, Quince, Lemongrass berries, Sweet corn, Garden salad (chinchilla) and chicory (including chicory leaf), Cranberries (including large cranberries), Echinoderms, Fennel, Table beets, Turnips, Cabbage, broccoli, cauliflowers and similar edible brassicas, Herbs (including dill, leaf parsley, basil, coriander (kinza), peppermint, etc.), Cucumber, Ribene berries, Curry, Courgettes (including zucchini), Gulls, Potatoes, Blackberries, Daisies, Kohlrabi, Corinthians, Blackheads, Garlic, Garlic bows, Pumpkin, Cherries, Cloudberries, Mangold, Horseradish, Blueberries, Black radish, Forest strawberries, Parsnips, Patty pan squash, Parsley root, Berry berries, Plums, Branch berries, Beans, Kidney beans, Leek, Rhubarb, Radish, Salad vegetables (including Roman salad, octopus salad, rocket, endive, water greens, sprout), Honeysuckle berries, Celery (root, stem, leaf), Onions and shallots, Scallion, Acidophilic, Sea buckthorn berries, Asparagus, Spinach, Tomatoes, Jerusalem artichoke, Turnip greens, Blackcurrant, Strawberries, Peas

Het super verlaagd tarief van 5% geldt op basis van artikel 42, lid 16 PVN 2012 niet voor:

(16) The reduced tax rate in the amount of five percent is applied to importing of food products which are the fresh fruits, berries and vegetables including those washed, peeled, shelled, cut and prepackaged but not cooked or otherwise prepared (for instance, frozen, salted, dried).

Het verlaagd tarief van 12% geldt op basis van artikel 42, lid 3, onder 4 PVN 2012 voor:

(4) fruit, berry and vegetable juices, juices with pulp and purees;

Vleesproducten vallen op grond van artikel 41, lid 1 van de PVN 2012 onder het standaard tarief van 21%.

Behalve voor gespecialiseerde, gemakkelijke vleesproducten, deze vallen onder het verlaagde tarief van 12% op grond van artikel 42, lid 3, onder 5:

(5) specialised easily assimilable meat products and homogenised mixed food products;

Conclusie:

Groeten en fruit

In Letland geldt in het algemeen het super verlaagde tarief van 5% op bepaalde soort verse, gewassen, gedopte, gesneden, voorverpakte groenten en fruit. Deze staan limitatief opgenomen in de wetgeving.

Het super verlaagd tarief geldt echter niet voor bevroren, gezouten, gedroogde gekookte of op een andere wijze bereide groenten en fruit. Hiervoor geldt het verlaagd tarief van 12%. Ook vallen fruit- en groentesappen onder het verlaagd tarief van 12%.

Vlees

In Letland geldt in het algemeen het standaardtarief van 21% op alle vleesproducten. Echter gespecialiseerde vleesproducten vallen onder het verlaagd tarief van 12%.

Hongarije (LVAT)

De Hongaarse btw-tarieven staan opgenomen onder hoofdstuk 5, artikel 82 van de LVAT:

- standaard tarief van 27%
- verlaagd tarief van 18%
- super verlaagd tarief van 5%
- nultarief

Op grond van Schedule No. 3 van de LVAT: reduced rates geldt het super verlaagde tarief van 5% voor:

- (31) *Meat of domesticated bovine, fresh or chilled, whole or half ex 0201 10 00.*
- (32) *Domesticated bovine meat, fresh or chilled, other cuts, with bone, compensated quarters ex 0201 20 20.*
- (33) *Domesticated bovine meat, fresh or chilled, other cuts, with bone, unseparated or separated forequarters ex 0201 20 30.*
- (34) *Domesticated bovine meat, fresh or chilled, other cuts, with bone, unseparated or separated hindquarters ex 0201 20 50.*
- (35) *Meat of domesticated bovine, frozen, whole or half ex 0202 10 00.*
- (36) *Meat of domesticated bovine, frozen, other cuts, with bone, compensated quarters ex 0202 20 10.*
- (37) *Meat of domesticated bovine, frozen, other cuts, with bone, unseparated or separated forequarters ex 0202 20 30.*
- (38) *Meat of domesticated bovine, frozen, other cuts, with bone, unseparated or separated hindquarters ex 0202 20 50.*
- (39) *Meat of domesticated lamb, whole or half, fresh or chilled ex 0204 10 00.*
- (40) *Other meat of domesticated sheep, fresh or chilled, whole or half ex 0204 21 00.*
- (41) *Other meat of domesticated sheep, fresh or chilled, other cuts, with bone, short forequarters ex 0204 22 10.*
- (42) *Meat of domesticated lamb, whole or half, frozen ex 0204 30 00.*
- (43) *Other meat of domesticated sheep, frozen, whole or half ex 0204 41 00.*
- (44) *Other meat of domesticated sheep, frozen, other cuts, with bone, short forequarters ex 0204 42 10.*
- (45) *Meat of domesticated goats, fresh or chilled, whole or half ex 0204 50 11.*
- (46) *Meat of domesticated goats, fresh or chilled, short forequarters ex 0204 50 13.*
- (47) *Meat of domesticated goats, frozen, whole or half ex 0204 50 51.*
- (48) *Meat of domesticated goats, frozen, short forequarters ex 0204 50 53.*
- (49) *Meat of swine, fresh, chilled or frozen 0203, with the exception of 0203 1110, 0203 2110.*

Conclusie:

In Hongarije staan de verschillende soorten vleesproducten aangegeven in de tabel met codes. Deze codes worden door de douane en bedrijfsleven gebruikt om producten in te delen.

Fruit en groenten

Fruit en groenten vallen niet onder het verlaagd tarief van 18% of het super verlaagd tarief van 5%. Hierdoor is het standaard tarief van 27% van toepassing.

Vlees

In Hongarije geldt het super verlaagd tarief van 5% op verschillende soorten vers of gekoeld vlees (rund, lam, schaap, geit en zwijn). Het super verlaagd tarief geldt bijvoorbeeld niet voor gedroogd of gepekeld vlees.

Onderzoeken Coalitieakkoord

1. Inleiding en doel

In het Coalitieakkoord¹ staat:

We verhogen de belasting op suikerhoudende dranken en we verhogen de accijnzen op tabak. We maken bindende afspraken met de industrie over gezondere voedingsmiddelen. We bezien hoe we op termijn een suikerbelasting kunnen invoeren en de btw op groente en fruit naar 0% kunnen verlagen.

Hieruit volgen (deel)onderzoeken

1. Onderzoek naar een suikerbelasting opgesplitst in twee (sub-onderdelen:
 - a. Onderzoek naar het differentiëren van de belasting van alcoholvrije dranken (frisdrankbelasting) naar suikergehalte; en
 - b. Onderzoek naar het introduceren van een suikerbelasting.
2. Onderzoek naar een nultarief op groente/fruit in de omzetbelasting (btw)

Het streven is om de resultaten van de onderzoeken te bundelen in een eindrapport en deze voor te leggen aan de staatssecretarissen en met een begeleidende Kamerbrief aan de Tweede Kamer te sturen. Afhankelijk van de afzonderlijke tijdspaden voor btw en suikerbelasting kan er – mede afhankelijk van de wensen van de staatssecretarissen – voor worden gekozen om de onderzoeksresultaten los van elkaar naar de Tweede Kamer te sturen.

Doel van de onderzoeken is om te achterhalen in hoeverre de invoering van dergelijke fiscale gezondheidsmaatregelen mogelijk is en welke voor-/nadelen ermee gepaard gaan. Beoogd eindresultaat zijn onderzoeksrapporten die antwoord geven op de geformuleerde hoofdvragen en deelvragen. Er wordt onder andere aandacht besteed aan aspecten als doeltreffend-, en doelmatig- en uitvoerbaarheid van de belastingmiddelen.

2. Governance: samenstelling stuurgroep, kerngroep, begeleidingscommissies

Gezien de samenhang tussen de onderwerpen, wordt voor de onderzoeken één gezamenlijke governance structuur voorgesteld. Deze is als volgt:

Stuurgroep

De stuurgroep bestaat uit MT-leden van FIN en VWS en stuurt en controleert de kerngroep.

Personen		Departement/afdeling
5.1.2e		FIN/DGFZ/VDI
		FIN/DGFZ/VDI
		FIN/DGBD/FJZ
		FIN/DGBD/UHB
		VWS/VGP

Kerngroep

De twee kerngroepen onderhouden de koppeling tussen het onderzoek naar een suikerbelasting en het onderzoek naar de btw-verlaging op groente en fruit en bewaakt de voortgang van de onderzoeken. De kerngroep is de penvoerder van de begeleidende brieven aan de Tweede Kamer. De kerngroep komen op zeer regelmatige basis bij elkaar. De kerngroepen zijn de penvoerder voor het schrijven van de onderzoekopzetten en zijn het meest betrokken in het begeleiden van (het) externe onderzoeksbureau (samen met de begeleidingscommissie).

Kerngroep groente en fruit

¹ Coalitieakkoord 2021 - 2025, 15 december 2021, Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst, p. 35.

Personen	Departement/afdeling
5.1.2e	VWS/VGP FIN/DGFZ/VDI/BTW&OVB FIN/DGFZ/AFP-Analyse

Kerngroep suikerbelasting

Personen	Departement/afdeling
5.1.2e	VWS/VGP FIN/DGFZ/VDI/M&A FIN/DGFZ/AFP-Analyse

Begeleidingscommissies

De kerngroep is onderdeel van de begeleidingscommissies. Daarin zitten alle andere betrokkenen en zij zijn de eerste tegenlezers van externe onderzoeksrapporten en deze groep begeleid in die hoedanigheid ook de/het externe onderzoeksbureau(s). Daarnaast doet de begeleidingscommissie suikerbelasting, in hoedanigheid van werkgroep, zelf intern onderzoek naar de differentiatie van de frisdrankbelasting. Zij rapporteren hun resultaten regelmatig aan de kerngroep en leveren de inhoudelijke input voor besluitvorming (door stuurgroep of bewindspersonen) en voor externe communicatie.

BC groente en fruit

Personen	Departement/afdeling
5.1.2e	VWS/VGP FIN/DGFZ/VDI/BTW&ovb FIN/DGFZ/AFP/Analyse FIN/DGBD/FJZ FIN/DGBD/UHB VWS/MEVA
PM	FIN/AFEP
PM	LNV
PM	CPB

BC suikerbelasting

Personen	Departement/afdeling
Optioneel: PM (Coördinatie/secretaris)	FIN/DGFZ/AFP/SPA
5.1.2e	VWS/VGP FIN/DGFZ/VDI/M&A FIN/DGFZ/AFP/Analyse
PM	VWS/MEVA
PM	FIN/DGBD/FJZ
PM	FIN/DGBD/UHB
PM	VWS/MEVA
PM	FIN/AFEP

3. Overkoepelende planning & externe deadlines

Datum	Actie
Voor 15 juni 2022	Plan van Aanpak met begeleidende brief bij DG's
Voor 8 juli 2022 (zomerreces)	Brief naar TK

Voor 8 juli 2022 (zomerreces)	Vaststellen deelnemers stuurgroep, werkgroep en begeleidingscommissies
Voor/net na zomerreces 2023	Resultaten met begeleidende brief naar TK

Plan van aanpak onderzoek groente en fruit

1. Aanleiding

Het coalitieakkoord² beschrijft dat er ingezet wordt op een brede preventieaanpak, waarbij gezonde keuzes worden gestimuleerd en ongezonde keuzes worden ontmoedigd, zonder mensen in hun vrijheid te beperken. Een onderdeel van de preventieve maatregelen uit het coalitieakkoord is dat bezien wordt hoe op termijn de btw op groente en fruit verlaagd kan worden naar 0%.

Eveneens zijn verschillende moties aangenomen om gezonde keuzes te stimuleren. In een motie van leden Van der Plas en Van der Laan wordt de regering verzocht om prioriteit te geven aan de transitie naar een gezonde samenleving, met een gezonde leefstijl met meer onbewerkt voedsel en voldoende beweging.³ Meer specifiek is over dit thema een motie van het lid Grinwis c.s. aangenomen waarin de regering wordt verzocht de btw-verlaging op groente en fruit nog gedurende lopende kabinetsperiode in te voeren.⁴

Om tot btw-verlaging op groente en fruit te komen, is een onderzoek nodig om tot een goede heldere afbakening te komen van groente en fruit.

2. Opzet van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is om de verschillende afbakeningsvarianten voor een verlaging van de btw op groente en fruit naar 0% in kaart te brengen en die te beoordelen op onder meer doeltreffendheid, doelmatigheid, juridische houdbaarheid en uitvoer- en handhaafbaarheid. Dit is onder te verdelen in een aantal onderzoeksvragen:

Hoofdvraag:

Hoe kan de definitie van groente en fruit worden afgebakend, zodanig dat gezonde varianten van groente en fruit onder de btw-verlaging vallen (en consumptie daarmee wordt gestimuleerd) en deze afbakening uitvoerbaar en handhaafbaar is?

- Van welke groenten en fruit is beleidsmatig de consumptie stimuleren? (beleidsmatige afbakening / scope)
- Hoe definiëren we groenten en fruit die onder de beleidsmatige afbakening valt? (juridische afbakening / scope).

Wat is de doeltreffend- en doelmatigheid van een btw-nultarief op groente en fruit?

1. Doeltreffendheid

- In hoeverre werkt de verlaging van het btw-tarief door in de consumentenprijzen?
- Wat is de prijselasticiteit van groente en fruit?
- Wat is het verwachte effect op de consumptie van groente en fruit?
- Etc. etc.

2. Doelmatigheid

- Wat zijn de budgettaire kosten van de verschillende afbakeningsvarianten?
- Wat zijn de gevolgen voor de uitvoering en handhaving?
- Wat zijn de gevolgen voor burgers en bedrijfsleven (administratieve lasten)?
- Zijn er neveneffecten?
- Welke alternatieve maatregelen zijn denkbaar die effectiever dan wel efficiënter zijn?
- Etc. etc.

² Coalitieakkoord 2021 - 2025, 15 december 2021, Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst, p. 34/35.

³ Kamerstukken II 2021/22, 35 925 XVI, nr. 181.

⁴ Kamerstukken II 2021/22, 35 927, nr. 120.

Toelichting deelvragen

De eerste stap is om te bepalen welke producten onder de scope/afbakening vallen als naar de beleidsdoelstelling van VWS wordt gekeken: het nemen van een prijsmaatregel waardoor het aantrekkelijker wordt om gezonde keuzes te maken. Welke groente en fruit (producten) als "gezond" kwalificeren, is iets wat behoort tot het beleidsterrein en de expertise van VWS.

De tweede stap is om de beleidsmatige scope juridisch vorm te geven. Bij deze afbakening is het voor de btw noodzakelijk om mee te wegen dat de regeling de fiscale neutraliteit waarborgt met uniformiteit van heffing en niet leidt tot concurrentievervalsing. Het fiscale neutraliteitsbeginsel is het principe dat – vanuit het oogpunt van de gemiddelde consument – soortgelijke goederen tegen verschillende btw-tarieven worden belast. Een verschil in btw-behandeling van soortgelijke producten is niet toegestaan.

De derde stap is om de afbakeningsvarianten te beoordelen op doeltreffendheid, doelmatigheid en gevolgen voor de Belastingdienst, bedrijfsleven en burgers. Deze en andere vragen volgen uit een aantal verplichte kaders voor nieuwe beleidsvoorstellen, zoals het Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)⁵ en Artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet (CW3.1).⁶ Ten slotte geldt voor fiscale regelingen in het bijzonder dat de zeven vragen uit het toetsingskader fiscale regelingen beantwoord moeten worden.⁷ Daarbij is het belangrijk om in kaart te brengen of overheidsinterventie noodzakelijk is voor de beoogde beleidsdoelstelling en welke verschillende (niet-fiscale) instrumenten er voor het doel ingezet kunnen worden. De uiteindelijke keuze zal worden gebaseerd op een integrale afweging op basis van een inschatting van de rechtmatigheid, doeltreffendheid, doelmatigheid en uitvoerbaarheid van verschillende instrumenten.

Toetsingskader fiscale regelingen

1. Is sprake van een heldere probleemstelling?
2. Is het te bereiken doel helder en eenduidig geformuleerd?
3. Kan worden aangetoond waarom financiële interventie noodzakelijk is?
4. Kan worden aangetoond waarom een subsidie de voorkeur verdient boven een heffing?
5. Kan worden aangetoond waarom een fiscale subsidie de voorkeur verdient boven een directe subsidie?
6. Is evaluatie van de maatregel voldoende gewaarborgd?
7. Is een horizonbepaling aan de orde?

Overige beleidsoverwegingen die meespelen bij het toetsen op doeltreffend en doelmatigheid:

1. *Burgers: Is afbakening en definitie begrijpelijk/uitlegbaar voor burger (doenvermogen, fiscale neutraliteitsbeginsel)?*
2. *Bedrijfsleven: Kunnen ondernemers (grote ondernemers, zoals supermarkten, en Midden- en Kleinbedrijf, zoals groenteboeren en de tuinbouwsector) hier uitvoering aan geven (administratieve lasten en doenvermogen)?*
3. *Uitvoeringsorganisatie(s): Kan de Belastingdienst hier uitvoering aan geven (uitvoerbaarheid/handhaafbaarheid)? Is er sprake van een uitvoerbare/handhaafbare definitie? Wat is het risico op vragen, vooroverleg en procedures (onduidelijkheid/fiscale neutraliteit)? Kan een andere of nieuwe uitvoeringsorganisatie een rol spelen?*
 - i. *Budgettair:*
 - *Hoeveel kosten de verschillende afbakeningen/scopes? Hoe verhouden deze kosten zich tot alternatieve gezondheidsmaatregelen?*
 - *Hoe verhoudt dit zich tot de mogelijke opbrengst van een eventuele suikerbelasting?*

Meer in het bijzonder zou hierin ook kunnen worden gekeken welk effect de beleidsvariant heeft op klimaatdoelstellingen.⁸

3. Proces

⁵ Kamerstukken II 2010/11, 29515, nr. 330.

⁶ Artikel 3.1. Comptabiliteitswet 2016.

⁷ Rijksbegrotingsvoorschriften (rijksfinancien.nl)

⁸ Kamerstukken II 2021/22, 35 927, nr. 120.

Eerste stap is het voorleggen van dit Plan van Aanpak aan de MT's van FIN en VWS. Ook is van belang dat ook de leden van (1) de stuurgroep, (2) de kerngroep, en (3) de begeleidingscommissies worden vastgesteld. Het externe onderzoeksbureau zal gebruik (moeten) maken van de kennis van stakeholders om specifieke onderwerpen te behandelen, zoals uitvoerbaarheid voor de Belastingdienst en gezondheidseffecten. VWS en FIN kunnen helpen bij identificeren van partijen/stakeholders waarmee gesproken kan worden.

Tijdpad onderzoek btw-nultarief groente en fruit

Datum	Actie
Voor 15 juni 2022	Plan van Aanpak met begeleidende brief naar ambtelijke top (DG's)
Voor 8 juli 2022 (zomerreces)	Plan van Aanpak met begeleidende brief naar TK
Voor 8 juli 2022 (zomerreces)	Vaststellen stuurgroep, kerngroep en begeleidingscommissies
Juni – Augustus 2022?	In kaart brengen afbakeningsvarianten, schrijven onderzoeksopzet
Oktober – December 2022?	Aanbesteding extern onderzoek starten
Januari 2022?	Extern onderzoek starten
April/mei 2022?	Extern onderzoek afronden
Voor/net na zomerreces 2023?	Resultaten met begeleidende brief naar TK

Extern onderzoek

Het voorstel is om het onderzoek grotendeels uit te besteden aan een extern onderzoeksbureau. De begeleidingscommissie Groente en Fruit schrijft hiervoor een onderzoeksopzet met concrete onderzoeksvragen dat vervolgens met behulp van de HIS wordt aanbesteed. De beantwoording van de hoofd- en deelvragen (genoemd in hoofdstuk 1) zal hier de leidraad in zijn. Ook zal het externe bureau worden gevraagd onderzoek te doen naar ervaringen in andere lidstaten.

Het is van belang dat genoemde deelonderwerpen worden uitbesteed aan een partij die beschikken over voldoende brede expertise. Zowel economisch, juridisch en uitvoeringstechnisch, praktisch (uitvoerbaar voor ondernemers) en internationale mogelijkheden (vergelijking andere lidstaten).

Betrekken externe stakeholders

De (externe) stakeholders kunnen op meerdere momenten in het proces worden gehoord. Allereerst vinden er voor een tijdens het schrijven van de onderzoeksopzet al gesprekken plaats. Vervolgens kunnen zij ook – indien behulpzaam bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen – aanspreekpunt zijn voor een extern onderzoeksbureau.

Er zijn twee typen stakeholders geïdentificeerd: (1) Ondernemers en (2) Gezondheid en samenleving. Mogelijke gesprekspartners zijn:

- Gezondheid en samenleving: De Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving (RVS), Voedingscentrum, RIVM, Transitiecoalitie voedsel, Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie, Smart Food Alliance.
- Ondernemers: VNO-NCW/MKB-Nederland, AGF Detailhandel Nederland (ADN), Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), De Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel (CVAH), Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI), Nederlandse groenten- en fruitverwerkende industrie (VIGEF) en GroentenFruit Huis.

De onderzoeksresultaten worden publiek gemaakt en kunnen in het vervolgproces als er een voorstel naar de tweede kamer gaat nog besproken worden met stakeholders. Met name via internetconsultatie maar eventueel ook op andere wijze.

Aanpalende beleidsprojecten

Een aanpalend beleidsproject dat van invloed zal zijn op het onderzoek is de bredere evaluatie naar verlaagde tarieven in de btw, die vanaf de zomer van 2022 van start zal gaan. Vanuit die

begeleidingscommissie wordt vanaf PM de kennis uit de evaluatie gebruikt bij het opstellen van PM het eindrapport. In het eindrapport zal ook aandacht zijn voor de doeltreffend- en doelmatigheid van verlaagde tarieven. Deze inzichten zijn relevant als voor de maatregel het integraal afwegingkader en het toetsingskader voor fiscale maatregelen wordt doorlopen. Ook daarbij zal gebruik (moeten) worden gemaakt van de beschikbare uitkomsten van de brede evaluatie verlaagde btw-tarieven.